

Хърватската поетеса ВЕСНА ПАРУН – ДАМАТА НА ЧЕСТТА

Първата жена в хърватската литература, живяла единствено за книжовността

ВЕСНА ПЕРУН е родена на 10 април 1922 година на остров Зларин, близо до град Шибеник, където баща ѝ е работил като общински чиновник. Той често е бил преместван и оставал без работа, а отглеждал четири деца и животът им бил твърде тежък. Така Весна прекарва една част от детството и младостта си при своите леля и чичо в Сплит и в Шибеник, както и на морето, в Биоград.

От тогава живее главно в Загреб и работи като свободен писател. Вярвайки, че се настанява временно, поради здравословни причини, тя заживява в Стубичките Топлици. Там, още в края на 70-те си години се запознава със своята най-голяма житейска учителка, просякинята Магдица. В Стубичките Топлици отпразнува последните си няколко рождени дни и написва няколко книги.

Благодарност

*Ако бях умряла в детинството си,
не бих знаела къде води
белия околел път,
около сърцето разпрострен.
Да бях умряла
на твоите разцъфнали гърди,
о, розо на любовта,
розо на чувственост,
не бих знаела
колко пространството окуражава,
че е безкрайно
привързано към самотата.*

Баща ѝ Анте е родом от остров Първич, а майка ѝ Антица от Шолта. Основно училище завършва на остров Вис, а гимназия посещава в Шибеник и в Сплит, където и завършва през 1940г.

Била отличничка и още на 14 години се издържала сама с даване на уроци. През есента на 1940. започва да учи романистика във Философския факултет в Загреб.

След началото на войната, бяга в Сплит, но се връща в Загреб през 1942 година. Заживяват в Сесвете, до Загреб, където баща ѝ работи в общината. За Весна това са тежки времена. Брат ѝ става партизанин и бързо загива. Тя често боледува.

След края на войната продължава обучението си, като учи във Философския факултет – „Философия“.

През 1947 година работи на железопътната линия „Шамац – Сараево“ и заболява от тиф. По същото време преживява и криза, заради нещастната любов, продължаваща девет години, от 1938 година. Всичко това става причина Весна да прекъсне обучението си.

От 1962 до 1967 година живее в България, където се омъжва, а след това и развежда. Нанизът от неблагоприятния продължава.

Самотата и „отчуждаването“ от сегашната култура избира сама, нежелайки на никой да се кланя.

Умира на осемдесет и осем години, на 25 октомври 2010 година в Стубички Топлици.

Неизвестната и несигурната съдба на великата поетеса в 80-те ѝ години на живот, не ни правят чест.

Може би бихме могли да дадем отговор на тази несправедливост, откривайки истината в твърдението на Весна: „В училище можеше да се научи много, и в основното и по-късно в средното. И за граматиката, и за природознанието, по-малко за историята и за звездите на небето, но за човека и за живота – почти нищо!“

И така, по нейните собствени думи, Весна изминава много труден житейски път, който тръгва от самото ѝ детство. Испитала е повече мъки и страдания, отколкото радост.

Весна Парун напълно се отдава на книжовността. Тя става първата жена в хърватската литература, която живее единствено от литература и единствено за литературата. ■

Сердики-Андрей Попов